

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.,
ravno toliko številka „Bodeče Neže“.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. Vsako nedeljo ima humoristično prilogo „BODEČA NEŽA“. Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ s prilogo dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 1.70 K; brez priloge celoletno 18 K, mesečno 1.50 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ s prilogo celoletno 22 K, četrtletno 5.50 K, mesečno 1.90 K. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik
s tedensko humoristično prilogo Bodeča Neža.

Posamezna številka „Dneva“ stane 6 vin.,
ravno toliko številka „Bodeče Neže“.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Francišanska ulica številka 6.
Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 20 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Odgovorni urednik Radivoj Koren. Last in tisk „Učiteljske tiskarne“.
Telefon številka 118.

Na novem razpotju.

Evropska javnost stoji zopet enkrat pred novim vprašanjem. Zopet je razpredel to vprašanje: Balkan, oziroma njegov nestvor, kneževina Albanija.

To kar se je že iz celega početka dejalo in kar je moral videti vsak politični otrok, se je sedaj zgodilo: avstrijska diplomacija stoji blamirana pred svetovno javnostjo in njen negovanček, Albanija — je razpadla v nič. V polni meri že danes trdi lahko vsakdo, da je razpadla. Knez Viljem na pobegu, orožniki v puntu, holandski oficirji vjeti, orožniške čete tepene, vstaši zmagujejo.

Kam vodi ta pot?

Skoro brezdvomno je, da bodo zasedli Albanijo oddelki evropskih veselij. A kako dolgo bodo imele zasedene Albanijo? Zasedbe veljajo milijone in milijone! Ali pojdejo v nič sklepi londonske reunije in pride Albanija nazaj pod Turčijo, ali pa bo koncem tega konca nastalo krvavo mesarjenje po vsej evropski klavnici.

Opetovano smo že pisali, trdili, da o miru ali pa ublažitvi evropske mednarodne politike ni niti govora in, da je ves ta mir ki smo ga deležni, le navidezni, a da se za njim skriva šele pravi orkan, orkan ki ga skuša eden kot drugi zadržati, ki pa izbruhne sam po sebi ob danem trenutku. In ta trenutek je zopet enkrat tako blizu in tako grozno resen, kot si le predstavljati moremo.

Avstrija in Italija si nekako delita prvenstvo varstva nad Albanijo. Pa poglejmo kakšno je danes razpoloženje laške javnosti v kraljestvu.

Italijanska avstrijska iredenta je dala znamenje. Po majnikovi proslavi v Trstu so nastali umetni italijanski protesti najprej tostran, potem pa onstran Jadranskega morja. In ni se poleg v kraljestvu še en vihar, že vstaja drugi, kajti vsa vodilna laška javnost v kraljestvu ščuje prikrito in javno proti Avstriji — radi Albanije. Če ta dva momenta bliže pogledamo, se nam mora nehoti vrniti prepričanje, da so v Italiji namenoma aranžirali vse spore, vse izgrede vsled tržaških majnikovih dogodkov, samo, da ložje najdejo priložnost k novemu ščuvanju in novim napadom na Avstrijo. V Italiji se pripravljajo razpoloženje, slabo onemu, na kojem koncu je — napad z oboroženo silo.

In končno: Od severo-vzhoda pihla preko črnozemskih kolov zelo oster in mrzel veter. Da imajo prav

oni, ki govorijo o ruski nevarnosti, je pokazal ekspozice ministra Sazonova dovolj jasno.

Kje drugod — samo ne v Avstriji! — bi vsaj v zadnjem hipu videli težke svoje napake in krenili na druga pota, na pota res avstrijske politike tako na zunan, kakor tudi znotraj. A vse skupaj kaže, da tudi sedaj ne pride od tega, marveč, da je blizu dan, ko bodo imeli pogrebci obilo dela in si bodo delili sosede dobrodošel plen, kos za kosom, en del za drugim. Avstrijske maloruske afere n. pr. so napotile enega ruskih državnikov do tega, da je dejal: »Brez Galicije Rusija ne ostane!« Za to vedo krogi prebrisane avstrijske diplomacije, a baš zato silijo vedno bolj v katastrofo. Danes ne moremo več govoriti o politiki avstrijske diplomacije, ki tava iz poraza v poraz, danes lahko že govorimo o nojevi politiki, ki skriva glavo in misli, da je s tem rešil svoje življenje.

Nova razpotja se odpirajo. Toliko jih je, da bo težko najti prave poti. Na mestu razpotja stoji velik vprašaj:

»Kaj bo z Albanijo, kaj bo z nami?«

Ptuj.

(Proslava 500letnice ustoličenja.)

V nedeljo dne 24. t. m. je gostovalo mariborsko »dramatično društvo« z igrava »Tugomer« in »Knez Volkun« v ptujem Narodnem domu. Tudi v Ptujju je bil obisk slijan in gledališka dvorana zasedena do zadnjega kotička, gotovo znamenje, da se 500letnice ne zaveda le ptujska slovenska inteligenca, marveč tudi okoliško ptujsko prebivalstvo. In došlo občinstvo je v istini pazno sledilo izvajanjem govornikov ter ostalemu programu.

Kot slavnostni govornik je nastopil ptujski odvetnik g. dr. Tone Gosak. Po pozdravnih besedah je prešel na pomen proslave ustoličenja zadnjega koroškega vojvode, podal na kratko zgodovino Slovencev, opisal obred ustoličenja, nato pa se dotaknil našega sedanjega stališča ter v krepkih besedah bičal sedanji vladni sistem, ki pozna v državi samo dva faktorja, katerima se klanja: Nemce in Mažare.

Sedaj, v tem kulturnem obdobju, smo prišli srečno tako daleč, da se po 500 letih spominjamo onega, kar smo že imeli v najširši meri, kar pa se nam danes dosledno odreka. Pred 500 leti je imel slovenski jezik vse pravice, ki mu gredo. A danes?! Slovenski kmet, takrat močen, je živil vse svoje narodne

svoboščine, danes so mu jih vzeli. Poglejmo danes, kako je na Koroškem! Koroški Slovenec je na svojih lastnih tleh čisto brezpraven, slovenski jezik mu je prepovedan. In na Štajerskem? Boriti se moramo z vsemi močmi. Povsod nam tuji gospodujejo. Vlada vedno pozablja, da je tisto moč, ki jo sedaj ima, prelela posredno, če tudi v davni prošlosti — iz rok slovenskega kmeta.

Kljub vsemu ljudemu pritisku gremo Slovenci po poti političnega, kulturnega in gospodarskega razvoja — navzgor.

Prav posebno vstaja v zadnji dobi žarko solnce silnega narodnega napredka ob sinji Adrijli, v našem največjem slovenskem mestu Trstu, da vstrepetavata Nemec in Italijan.

Da bi se žar tega napredka razširil po vseh slovenskih pokrajinah, na Koroškem in Štajerskem ter naš dom rešil nadaljnih izgub. Dal tudi Bog, da bi letošnje leto navdalo vse Slovence s samozavestjo, pogumom in vročo ljubeznijo do domovine, da bi z delom za samostojnost, moč in veljavo našega naroda — najlepše proslavljali spomin na slavno dobo ustoličenja koroških vojvod na Gosposvetskem polju.

Izvajanjem gospoda govornika je sledilo vsestransko, navdušeno pritrjevanje, gotovo lep dokaz, da se pričinja Slovenec ob celi črti severne narodne meje zavedati svojih toliko časa teptanih narodnih pravic. Somozavest slovenska narašča, in ne bodo je v stanu zadušiti najhujši pritski narodnih nasprotnikov!

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Štajersko.

500letnica v Ptujju. V nedeljo, dne 24. maja je priredilo mariborsko »Dramat. društvo« v Ptujju slavnost 500letnice. Kot slavnostni govornik je nastopil odvetnik g. dr. Gosak, kojega izvajanja prinašamo na drugem mestu. Za slavnostnim govorom je sledila deklamacija »Knežji kamen« (g. Majer), temu pa »Tugomer« in »Knez Volkun«. Mariborski diletantje so i tokrat rešili svojo nalogo častno. Tudi pevski zbor je žel priznanje in moral ponoviti pevski komad koncem I. dejanja, ki ga je uglašil naš celjski skladatelj dr. Schwab. Režijo je i tokrat imel gospod režiser Jos. Molek. Orkester — mariborski — je žel za spretna svoja izvajanja — dirigent g. Fr. Bureš — mnogo pohvale. Tehnični vodja mariborskega »Dramatičnega društva«, g. Poseb, je i tokrat pokazal, da je kos svoji nalogi v vsakem položaju in ob vsaki priliki. — Slavnosti je sledil v restavraciji ptujskega »Narodnega doma« animiran prijateljski sestanek, ob koji priliki sta pozdravila mariborske goste gg. dr. Fermevc in dr. Gosak. Med petjem mariborskega zbora dilet. »Dramat. društva«, so le prekmalu minile kratke ure. V bodoče je na Ptujčanah, da se odzovejo prijaznemu bratskemu vabilu in pohite v Maribor.

Nestrpnost pragerskih železniških uslužbencev. Ko se je vračala v ponedeljek ob treh zjutraj družba kašnih 31 Slovencev iz Ptujja v Maribor, je pred odhodom na postaji Pragersko, zapela slovensko narodno pesem, kar prihiteli neki pripetljivi in se zadere nad družbo, da naj bo tiho, češ, v spalnem vozu hrzovlaka spe popotniki. Mož je tolkel neko

štajercijansko ali bogsivedi kakšno nemščino. Ker je družba takoj uvidela, kam pes tace moli, ga je primerno zavrnila in opozorila, da se naj raje briga za svojo službo in potem šele za slovensko petje. Ta nastop nemčurskega uslužbenca je tem značilnejši, ker imamo na razpolago celo vrsto slučajev, ko se je razsajalo na Pragerskem in se nihče ni zmenil — za speče popotnike, saj so bili rujuveči — Nemci, nemški buršaki in drugi nemški velikanji. Skoda, da ni bila minolo nedeljo na Pragerskem napovedana nemška veselica. Videli bi bili, če bi se bilo tudi nemčurjem prepovedalo petje...

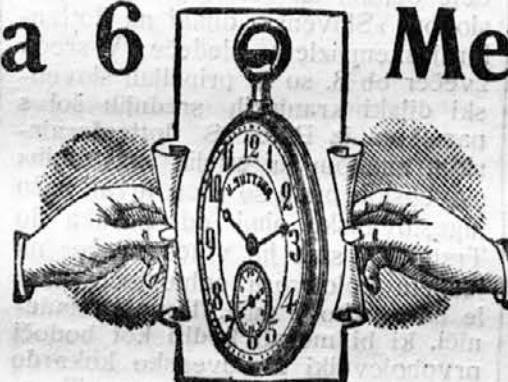
V restavraciji postaje Pragersko noče znati restavracijsko osebo niti besedice slovensko. Je to za juž. železnico zelo značilno. Na slovenskih popotnikih te proge je, da zahtevajo na Pragerskem vse slovensko!

Uprava juž. železnice naj pove svojim sprevodnikom, da se napram popotnikom dostojno obnašajo. Skrajna nesramnost je, da naziva nemški osebni sprevodnik družbo 30 ljudi najboljših družbe — »transport«, čeravno je ta družba samo slovenska! Ali pa morda juž. železnica misli, da smo Slovenci zato tu, da požiramo grobsti in neotesanosti njenih uslužbencev? Znal bi se pripetiti, da bi tak slovenski »transport« postal ne le uslužbencu, marveč tudi družbi nekomoden!

Slovenski uradniki južne železnice naj si zapomnijo, da trde njih nemški kolegi, da morajo oni — Nemci — delati in pridobivati ugodnosti svojim — slovenskim kolegom. Slovenski uradniki naj pazijo na slučaj, ko jih bodo iskali nemški kolegi!

Za birmo se priporoča H. SUTTNER

Ljubljana 6
Nizke cene, prav
solidna in dobra
:: postrežba. ::
Ceniki zastonj in po-
:: štnine prosti. ::

Mestni trg 25
Lastna protokoli-
rana tovarna ur v
:: Švici. ::
Glavno zastopstvo to-
varne ur „ZENITH“.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine.

Predlagam ti torej: trajen in zaključen mir; pravico, da smejo imeti reformiranci svecenika in tempelj v vsakem večjem mestu, v Parizu pa tri templje in po vsem kraljestvu svobodo svojega bogočastja; deset utrjenih krajev, ki jih izbere kraljica navarska v zavetišče in jamščino; dvajset služb na dvoru za pristaše njene vere; pravico, da se sme poučevati reformirano bogoslovje po vseučiliščih; in pravico enakopravnosti reformirancev s katoliki v vseh državnih službah... Kaj mislite o teh pogojih, gospod grof? Prašam vas za vaše osebno mnenje.

»Madam,« je rekel Marijak, »ako bi se jih ljudje držali, bi bilo konec vseh verskih bojev.«

»Dobro. Evo zdaj jamste, ki jih ponujam radovoljno, ako ne bi zadoščala komu moja beseda in svetost kraljevega lastnoročnega podpisa...«

Marijak ni odgovoril ničesar, in kraljica je nadaljevala:

»Vojvoda Albski iztreblja reformno vero po Nizozemskem. Pripravljena sem postaviti na noge ar-

mado, ki pojde v imenu kralja francoskega pomagat vašim nizozemskim bratom, kljub moji naklonjenosti do Španjolske in do Filipa. In da ne bo več dvoma, naj prevzame poveljstvo admiral Kolinjiški sam ter izbere višje oficirje po svoji lastni volji. Kaj pravite o tem, gospod grof?«

»Ah, madam, to pomeni uresničenje admiralove najdražje želje!...«
»Dobro. Evo zdaj zadnjega jamstva, ki naj dokaže jasno, kako strogo mislim svoje ponudbe in kako goreče želim nam vsem trajnega in resničnega miru. Ostala mi je hči, za katero tekmujejo med seboj najslabnejši vladarji krščanstva. Ta moja hči naj bo tavnica neizpremenljive in nerazrušne zveze. Hiša, v katero vstopi, bo na vekomaj prijateljica vladarske hiše francoske; in zato ponujam svojo hčer Margerito v zakon kralju Henriku Navarskemu... Kaj pravite o tem, gospod grof?«

Marijak se je globoko priklonil kraljici in odgovoril z vzdihom:
»Madam, slišal sem vedno, da ste ženjalna političarka; vidim, da se ljudje ne motijo. A dodati moram, da bi bil marsikdo, ki ga poznam, globoko srečen, če bi vzljubil vaše Veličanstvo...«

»Torej mislite, da sprejme Ivana Albreška moje ponudbo in odneha v boj proti nam?«

»Spričo vaše velikodušnosti —

da, Veličanstvo!... Sili in nasilju se ne bi bila uklonila. Kakor vaše Veličanstvo, navdaja tudi moja kraljica iskrena želja miru. Samo preganjanja, ki so jih morali trpeti reformiranci, so jih tirala v boj. In kraljica navarska sprejme z globoko radostjo vaše zagotovilo, da poslej ne bo več razlike med katoličani in pristaši reforme.«

»Sporočite torej Ivani Albreški moje predloge. Imenujem vas svojega tajnega poslanca v tej zadevi — evo vam pisma v svedočbo.«

To reki je pomolila Katarina grofu pergamen, nezaprta in opremljen s kraljevskim pečatom. Katarina je zapisala nanj lastnoročno:

»Madam! Draga sestra!«

Prosim Boga, da bi našle pričujoče vrstice Vaše Veličanstvo v dobrem zdravju in sreči, ki mu je želim. V svoji žalosti nad dolgimi spori, ki razdirajo kraljestvo moje-ga sina, sem poverila grofu de Marijaku, naj Vam stavi v mojem imenu pravične predloge, ki upam, da Vas zadovolje. On Vam raztolmači moje misel do dna; mislim tudi, da Vam bo izbira takšnega poslanca le dokaz odkritosrčnih čustev z moje strani.

V tej nadi, madam in draga sestra, prosim Vsega mogočnega, naj čuva Vaše Veličanstvo v svojem svetem varstvu...

V potrdilo tega se podpišem s svojim imenom...

Grof de Marijak je sprejel kletce to pismo, ki ga je prečital, zložil in vtaknil v svoj telovnik. Nato je vstal in čakal, da ga nagovori Katarina iznova.

Kraljica je premišljala. Obračala je v svoji glavi misel, ki jo je hotela povedati in se ozirala skrivoma s temnimi pogledi na mladega moža, svojega sina.

Ali je bil ganjena? Ali se je razcvetlo v tem srcu nenadoma čustvo materinstva kakor roža v suhi puščavi? Ne: Katarina je izkušala uganiti, ali je Marijak odkritosrčen v svoji ljubezni in vdanosti do Ivane Albreške. Prepirla se je sama s seboj, ali naj ga umori, ali naj ga stori kralja...

Izpregovorila je naposled z obotavljajočim se glasom:

»Zdaj, grof, sva gotova z državnimi in cerkvenimi posli. Čas je, da se pomeniva o vas. Zastaviti vam hočem predvsem odkrito vprašanje, na katero se nadejam tudi od vas odkritega odgovora... Evo zdaj vprašanja: v kolikšni meri ste navezani na kraljico navarsko? Do katere meje bi šla vaša vdanost do nje?«

Katarina je nemara zaslutila ta učinek svojih besed, zakaj povzela je, ne čakaje odgovora:

»Umejte me dobro, gospod grof. Ako sprejme — in o tem ne dvomim — kraljica navarska ponudbo, s katero vas pošiljam k njej,

potem pride v Pariz na slavo velike sprave. Moja volja je namreč, da bodi poroka moje hčere z mladim Henrikom radost vsega ljudstva, ki jo naj pomni stoletja. Rdeče vino naj teče v valovih po pariških ulicah, in kresovi naj gore tako mogočno, da bodo svetili več noči zaporedoma. Saj me razumete, grof, kaj ne? Ivana Albreška bo na slavnosti, Henrik Bearnski, Kolinji, vi in vsi, kar vas je vaše vere. Naj vidijo ljudje, česa sem zmožna, ako si vtepem v glavo, da hočem pomiriti kraljestvo... A to še ni vse, gospod grof. Govoriti hočem odkritosrčno. Vedite, da snujem za Henrika Bearnskega slavno bodočnost. Ker postane član moje rodbine, mu hočem dati pravo kraljestvo, vredno njega. Kaj pa je Navara? Gotovo lep košček zemlje pod božjim nebom; bila bi povsem primerno kraljestvo za plemiča, ki se nima nadejati boljšega. Toda Henrik Bearnskemu sem namenila nekakšno drugo Francijo... Poljsko na primer!«

»Poljsko!« je vzkliknil grof začuden.
»Da, dragi grof. Resne novice so mi došle iz te velike države. Ni dvoma, da bom razpolagala prav kmalu s tem lepim prestolom... Hranim ga enemu svojih sinov. In — mami ne bo tedi Henrik Bearnski moj sin, kadar poroči Margareto Francosko? Navara pa ho takrat brez kralja...«

Goriško.

V imenu resnice. V »Edinosti« od nedelje poročajo njen goriški poročevalec, da je pisal »Dan« proti slovenskim prodajalkam cvetlic češ, da so bile premalo agilne. Nam se zdi, da bi malo več jasnosti gotovo ne škodovalo. V imenu resnice omenjamo na tem mestu, da je goriški poročevalec poročal »Dnevno« z dne 19. t. m. v št. 870. popolnoma v drugem smislu, kakor pa se zdi »Edinosti«. Drugo je, ako kdo poroča posamezne slučaje, in drugo je, kar piše stalni poročevalec! V tem slučaju je dostavil dotični celo nekaj podpis, kar priča, da je prišlo iz drugega vira. Sicer pa mislimo tudi mi: kritike se naj tam, kjer je saj malo vzroka in povoda ne pa tam, kjer je kritika čisto nepotrebna! V bodoče pa se ne bomo več ozirali na podobne slučaje.

Gorica. Cepljenje koz se je pričelo zopet v ponedeljek 25. t. m.

Gorica. (Izpred sodišča.) Brezposelni slikar Ivan Rupretič je bil obsojen na dva meseca poostrene ječe, ker je ukradel v bedi neki prstan.

Gorica. Telovadni nastop slovenske mladine je popolnoma zadovoljil navzoče. Goriški Slovenci smo lahko ponosni na naš naraščaj. Čast pa tudi našim učiteljskim, ki sodelujejo z vneto pri naših prireditvah.

Kormin. (Poskušen samomor vojaka.) V soboto zjutraj se je ustrelil v srce vojak Ferdinand Ulag iz Celja, pridržen tukajšnjemu oddelku kolesarjev. Vzrok samomora je strah pred kaznjivo. Ulag si je namreč prostovoljno podaljšal dopust za kar ga je vojaško poveljstvo razglasilo za dezertarja. Ulag se nahaja v težkem stanju in je malo upanja, da bi okrevale.

Laska iredenta. Na shodu laških nacionalistov v Milanu je nekdo proglasil tudi sledeče besede: otroci sedaj živčeh Lahov ne smejo videti nikjer na laški zemlji vihrati tujih zastav! Za »laško zemljo« imajo namreč Lahi naše jugoslovanske ozemlje v Primorju. Lepe nade daje Italija avstrijski politiki!

Gorica. Poročajo, da je dotični »čarovnik« v kavarni »Corso« vlek iz klobuka laške trobojne trake. Pričujoči so bili tudi častniki, veliko Slovencev in Nemcev. Brez komentarja!

Gorica. (Nesreča.) V Stračicah je utonil delavec Michelangelo Ferrario iz Villa Franke, ko se je hotel umivati. Njegova žena teži bolana, ravno tako hči v mestni bolnišnici v Trstu.

Gorica. (Aretacija.) Zaprti so nekega Camanli, ker je ranil na glavi Antona Breclji. Aretirali so tudi Petra Mišigovi radi nevarnih poškodb.

Kača je plčila 9letnega Jakoba Šorli iz Koritnice, katerega so prepeljali v goriško bolnišnico usmiljenih bratov.

Gorica. (Požar.) V nedeljo popoldne je uničil ogenj shrambo za seno in zdatno poškodoval hlev g. Blasiča v ulici Montecucco. Škode je okoli 2000 K, ki so krive z zavarovalnino. Požar sta povzročila dva otroka, ki sta se igrala z vžgalicami. Samomor? V ponedeljek popoldne se je raznesla po Gorici vest o poskušenem samomoru neke deklice v Soči. Natančneje poročamo.

Tržič. V ladjedelnici odpustčajo »regnikole«, katerim tržaško namestništvo ni podelilo avstrijske državlanske pravice. Med temi jih je tudi več, ki bivajo že od mladih let v Avstriji.

Nepotrebna jeza. Zadnje nedelje je prišlo par laških romarjev na Sveto Goro. Ko so videli, da je pečat poštnega nabiralnika samo slovenski, so se začeli jeziti in vpraševati, če res ni tudi laškega ali vsaj nemškega pečata. Dobili so odgovor, da imajo v gostilni samo slovenski pečat. Nato so mrmrljali čez pošto upravo in še posebej čez Slovence. Na vse zadnje bodo hoteli Lahi celo Sveto Goro poitalijančiti! Kdo bi se ne smejal?

Tudi na goriškem južnem kolodvoru ne funkcionirajo avtomati. Občinstvo se jezi dan za dnevom, se pritožuje, železniško osebo se pa smeje. Tako je nekdo povedal vratarju, da je vrgel že par desetih v avtomat, a vedno brez uspeha, vratar pa se je smejal. Kakor so pravili, je vratarjeva skrb, da pazi na avtomate. Torej? Najboljše pa je, če se vsak pritoži naravnost v pisarno gospoda postajenačelnika, ki gotovo ne bo trpel teh nerednosti na svoji postaji.

Dnevno.

Rusija in Rumunija. Uradno poročilo o prihodu ruskega carja Nikolaja v Rumunijo je napravilo po celi deželi globok vtis. V poročilu je potrdilo, da je rumunska politika stopila na nova pota, ki drže od

trozeve k trojnemu sporazumu. Uradno se pravi, da car Nikolaj vrača rumunskemu kralju poset, ki ga je napravil pred 10 leti v Petrogradu.

Mednarodna konferenca trgovskih zbornic v Parizu, 8. junija t. l. se bo vršila v Parizu mednarodna konferenca, katere se udeleži 2000 zastopnikov trgovskih zbornic celega sveta. Konferenca se sestaja vsako drugo leto in razpravlja o mednarodnem trgovskem pravu in organizaciji. To leto bo razpravljala o ožji zvezi in delu vseh trgovskih zbornic.

Iz Zagorja. V našem okraju je najbolje za obrtnike, kar jih je pod avstrijsko krono, ker nimamo vsi enakih obrtnih zakonov. Na primer neki pek raznaša že pecivo čez eno leto brez pravice po zagorski občini in čeprav se kršijo obrtni zakoni, vendar se noben organ za to nič ne zmeni, tudi zadruga počiva. Torej blagovoli slavno okrajno glavarstvo pregledati obrtnega reda državnega zakona §§ 22, 42, 85, 86, 114 in 132 in se potem malo zanimati zanje, saj jih je izdalo ministristvo s privoljenjem Njegovega Velikanstva in sicer za vse državljane avstrijske krone, potem naj si že bodo katerekoli narodnosti.

K ljudskemu gibanju na Kranjskem. V političnem okraju Kočevje (42.306 prebivalcev) je bilo v prvem četrtletju tekočega leta 48 porok. Število novorojencev znaša 358; umrlo je 226 oseb, med temi 54 otrok v starosti od rojstva do petih let. Starost od 50 do 70 let dočakalo je 49, čez 70 let 75 oseb. Na jetiki je umrlo 37, na vnetju pljuč 17, na suhem kašlju 2, na slučajno smrtonemarnih poškodbah 1 oseba, na samomoru 3 osebe; vsi ostali na različnih boleznih. Umor ali uboj se ni primeril.

Otrok umrl na opeklinah. Dne 25. t. m. je šla posestnica Šternčova iz Bizovika od doma in je pustila svoje tri otroke v hiši zaprte. Štiriletna deklica je prišla do užigalic. Pri zažiganju pa se je vnela posteljica, v kateri je ležala njena dveletna sestra Pavla. Ko je prišla mati domov, je bila soba polna dima in mala Pavlica tako opečena, da je kmalu nato umrla.

Nesreča. 12letna sodarjeva hči Ivana Dolenc iz Železnikov je padla te dni preko nekih pečin in se je smrtonemarno poškodovala. Našli so jo nezavestno in so jo prepeljali v deželno bolnico v Ljubljani.

Ljubljana.

— Huda, toda zaslužena obtožba. »Edinost«, list, ki mu ne bode očitati, da ščuje, piše pod naslovom »Slovenski dijaki na flottenferajnskem izletu« sledeče: V sredo zvečer ob 8. so se pripeljali slovenski dijaki kranjskih srednjih šol s parnikom iz Pule. S flottenferajnskimi znakom na svojih »zavednih« slovenskih prsih so prepotovali našo jugoslovansko obalo od Sušaka do Trsta. Ko smo jih videli zvečer na južnem kolodvoru odhajajoče, nam je bilo težko v duši. Ti naši mladenci, ki bi morali hoditi kot bodoči prvobojniki s slovensko kokardo na prsih po naši zemlji, so nosili namesto nje znake nemškega flottenferajnskega. Kako daleč, daleč je padla Kranjska. Mi, ki bojujemo tu boj na življenje in smrt, smo morali doživeti to sramoto! Drugič naj si ljubljanski slovenski dijaki nadenejo raje frankfurtsko kokardo in naj s to na prsih korakajo na baltiško obalo, k nam naj taki ne hodijo več. Na svoji poti so obiskovali samo nemške lokale in umevno v njih v bratskem objemu z zidarji vsenemškega mostu od Belta do Adrije kramljali v dražestni švabščini. Razveselilo nas je pa vendar delstvo, da je bilo v primeri s številom kranjskega dijaštva število udeležnikov zelo majhno. Našli so se vendar junaki, ki so raje ostali doma, ki so raje opustili priliko, ogledati si našo krasno jugoslovansko jadransko obalo, nego da bi jo osramotili s svojim nemškim izletom. Vedeli so, da je to morje naše in da bi jim prešinjala lica rdečica sramu, ko bi jo oskrunjali s svojim izdajalstvom. Čemu jih je pozdravil gospod Stanger, čemu so jih sprejemali naši ljudje? Hladno, indiferentno bi se morali vesti proti njim. Prav ima »Reški Novi List«, da kritizira tako početje. Vsa čast in slava pa onim, ki niso hoteli zatajiti svojega pokolenja, ki niso hoteli pripeti na svoje res zavedne prsi znaku zagrizenega švabstva! — Tako piše »Edinost« in prav je, le eno je pozabila: šolska mladina ne more biti dosti drugačna kot njeni vzgojitelji!

— Neokusnost po ljubljanskih ulicah. V nedeljo je lepo vreme zvalo yse sloje na prosto. Moške in

ženske, gospodo in služinčad ter tudi voljake: tudi zaradi teh zadnjih moramo spregovoriti besedo: Je že prav, da se ljudje zabavajo, toda na vsak korak naleteti na surova objetja po tivolskih sprehodih, to pa človeku pokvari božji dan in njegovo lepoto. Poveljništva naj bi voljake v tem oziru nekoliko opozorila in tudi straža, ki se sicer vrti okolo vsakega zaljubljenega parčka, naj bi te surove prizore preprečila.

— O gospodarski osamosvojitvi Jugoslovancev se je v našem novinstvu že večkrat pisalo. Kako pa neteri pojmujejo to v praksi, nam kaže sledeči žalostni slučaj: Slovenski potnik, zastopajoč dunajsko nemško tvrdko, pride na Hrvaško k hrvaški tvrdki. Čuje, da govori uradništvo hrvaški, čuje celo, da se dva Slovence pogovarjata slovenski, vendar pa začne govoriti — nemški. Sele odhajajoč se je razkrinkal za »Slovence«. (Bolje, da se ne bi, da ne bi bil Slovenec pri Hrvatih tako osramotil!) Sram me je bilo za njega in nisem mogel najti dosti primerne izraza za tak nenaroden čin. Ali naj imamo Slovenci, slovenski trgovski stan, res zadačo, da na Hrvaškem švabčarimo?

— Predavanje »Akademije« danes izostane.

— Nogometna tekma. Kakor smo poročali, so igrali bruski tehniki proti Iliriji I. v nedeljo z uspehom 4:1. Tehniki so torej zmagali, da bi bila »Ilirija« lahko dosegla lepši uspeh. — Ker je bilo v nedeljo mnogo ljudi na izletih, ni bil obisk tako velik, kakor se je pričakovalo. Zato je v ponedeljek igrala druga tekma, pri kateri je »Ilirija« zmagala s 3:2. »Ilirija« je krasno igrala in je svojo zmago zaslužila. V sled dežja ni bil obisk posebno obilen — igra pa je nudila pravi užitek. Nedeljski poraz je zakrivila slaba obramba »Ilirije«, dočim je izborna obramba gostov onemogočila večji uspeh naše napadalne vrste. V ponedeljkovi igri je bila »Ilirija« izborna v svojem napadu in v obrambi. Zato je dosegla uspeh. Gostje so bili v Ljubljani zelo zadovoljni in so izročili »Iliriji« v spomin na to tekmo lepo zastavico. Želimo, da bi »Ilirija« kmalu zopet pokazala svoje dobre sile.

— IV. redni občni zbor »Deželne zveze gostilničarskih zadrug na Kranjskem« se vrši v četrtek, dne 28. majnika 1914, ob 3. uri popoldne v restavracijskih prostorih Narodnega doma v Ljubljani.

— Težka aretacija nasilneža. 45letni, v Spodnji Šiški stanujoči invalid Janez Kramar, je notoričen pijanec in nasilen človek, vsled česar je bil že večkrat kaznovan. Kramar živi ločen od svoje žene, ki ima šest otrok, za katere mora samo ona skrbeti. Oče se ne briga prav nič za svojo družino; večkrat pa pride pijan domov, kjer svojo ženo zmerja na najbolj surov način; poleg tega jo tudi pretepa in ji grozi, da jo bo ubil, tako da ni uboga ženska nikdar varna svojega življenja in da mora iskati pomoči na policiji. Zaradi pretepa svoje žene in zaradi hudobnega poškodovanja tuje lastnine, je bil Kramar pred kratkim obsojen na več mesecev težke ječe. Te dni je prišel zopet pijan domov in je začel kakor ponavadi razsajati. Neki stražnik je prišel na pomoč ravno v času, ko se je hotel Kramar vreči na svojo ženo in jo pretepati. Ko je hotel stražnik revo oprostiti in braniti, se je vrgel Kramar na stražnika, zgrabil ga je za prsa in ga je hotel med grobim zmerjanjem poriniti skozi vrata. Pri tem se je obnašal tako nasilno, da ga je moral stražnik ukleniti. Ko mu je potem napovedal aretacijo, se je Kramar vrgel na tla, začel je besneti in suvati z rokami in nogami proti stražniku in se je izrazil, da se ne gane z mesta, četudi pride nadenj deset hudčev. Kramarja sta morala dva stražnika vreči na dvokolnico in ga odpeljati na policijo.

— Zaradi prepovedanega povratka je policija aretirala pretekli petek v Lattermannovem drevoredu že večkrat kaznovano 46letno dničarico Ivano Potočnik iz Selc.

— Aretacija. Na Francovem nabrežju je stražnik aretiral 26letnega hlapca Antona Belca zaradi prestopka cestnega policijskega reda. Belca je policija izročila okrajnemu sodišču.

— Tatvina. V zadnjem času je bilo ukradenih iz sob za tuje v neki gostilni v Kolodvorski ulici osemnajst ruh, en pogrinjalni prt z vžitimi zelenimi cveticami, četrto sivih in rujavih posteljnih pregrinjal z belimi robovi.

— S. F. K. »Ilirija« opozarja ponovno na svoj redni občni zbor, ki se vrši danes, dne 27. t. m., ob pol 9. uri zvečer v restavraciji pri Roži (I. nadstr.). Dnevni red: 1. Po-

ročilo predsedstva. 2. Volitev dveh revizorjev. 3. Sprememba pravil. 4. Slučajnosti.

— Četrta zapoved, ljudska drama po sloviti dunajski pravstveni sliki Ludovika Anzengruberja, doslej je pri včerajšnjih predstavah v kinematografu »Ideal« najpopolnejši uspeh. Lepo so uprizorjene slike slovesa, uboj narednika in beg. Ginfjivi so prizori med vnuki in babico. — En dan iz življenja Nj. c. in kr. Visokosti nadvojvode Leopolda Salvatorja je vlezanimiva aktualnost.

Trst.

Ojačenje italijanske mornarice. V sobotni seji italijanske zbornice v Rimu je bilo na dnevnem redu vprašanje ojačenja italijanske mornarice. Poslanec Arlatta je izrekel med drugim tudi pomembne besede: Na morje, na morje! Kam cika ta indirektni poziv, si lahko raztolmačimo čitatelji sami. Arlatta je govoril tudi o »eventuelnih slučajih« in o »težnjah prednikov«. Da, da, v Italiji se prav pridno pripravljajo na »eventualnosti«.

Vidov ples. Avstrija in Italija iščeta v Albaniji zaslug. Komaj je Essada pašo odpeljala v Napoli avstrijska vlada, že so Italijani ukrcali Wieda na »Misurato«. To trganje bodi torej zavezniški sporazum?

»Ne Rojana in ne Belvederija, pač pa Škedenj« tako pravijo Italijani sedaj pred otvoritvijo škedenjskega rikreatorija. Ta drhal je na delu, in hoče dati ne le Trstu, temveč tudi slovenski tržaški okolici čisto italijansko lice. Torej »zaenkrat« so Rojan in Belvedere opustili. Mi pa pravimo: niti Rojana, niti Belvederija in niti Škedenja jim ne damo v njihove roke. Slovenski starši! Pazite na svojo deco! V Škedenju bo v nedeljo otvoritev janičarskega rikreatorija, ki ima namen potujčiti slovenske otroke. Italijani naj pazijo na svoje delo, policija pa naj ne pošilja v Škedenj policajev temveč naj vhod kratkoma prepove!

Mazači. Pri Sv. Jakobu so v noči od sobote na nedeljo neznan italijanski pobalini namazali pročelje »Delavskega kons. društva« z neko katrošno barvo. V isti noči so namazali tudi napisno desko trgovcu A. Kobalu v ulici Industria. Policija preiskuje.

Shod v Tržiču se je vršil radi prepovedi javnega zborovanja po § 2.

Nehvaležen gost. Zofia Sillagv je zatožila policijo 24letnega Marijana Matkoviča, ki se je ob nekem obisku pod roko polastil raznih njenih vrednostnih predmetov v skupni ceni 44 K. Matkovičevo stanovanje je policija preiskala in je tudi res našla nekaj ukradenih reči. Matkovič pravi, da ne ve, odkod so ti predmeti prišli. Ker nimajo nog, so Matkoviča zaprti.

Na Ponterossu je policija aretirala zlikovca Alberta Šbona in nekega Antona S., težaka, ki sta ukradla neki Danijeli Grahovac denarnico, v kateri je bila majhna svota denarja. Ista dolgorstneža sta odnesla neki gospej 1 K 70 v. Njuni majhn uspeh bo obilo poplačan.

Nož in oni svet. Na ovadbo rokodeleca Fūrsta je policija aretirala 21letnega R. Fidello, ki je hotel Fūrsta prekrizati z nožem čez trehul

Padec. Pri sv. Roku je v soboto ponesrečil elektriciist Bozzer, stanujoč v ulici Guardia. Padel je namreč po stopnicah in se precej občutno ranil na levem delu trupa. Bozzerja je obvezal zdravnik.

Fenikalna kislina. Sletna B. Colja se je te dni polila po rokah s fenikalno kislino. Dekle ni vedelo kaj nese in je steklenico nevede odmašilo. Pomagali so ji na zdravniški postaji.

Kamen. Na Sletno Karmelo D' Agostini je padel te dni precej težek kamen, ki je dekleta zadel v glavo s tako močjo, da so jo morali prenesti na zdravniško postajo, kjer so jo obvezali. Zdravnik je ranjenko priporočil dobri domači oskrbi.

Nezgoda v blaznici. Postrežnica v vrdeški blaznici, Terezija Rippo je te dni tako ponesrečila, da je morala iskati zdravniške pomoči v bolnišnici. Stisnila so jo neka vrata in ji povzročila okrog dvajset bunk in prask. Zaradi težkega stanja so jo pridržali v oddelku tukajšnje bolnišnice.

Po stopnicah je padel 69letni težak Alojz Feruglio in se pri padcu ranil na desnem ramenu. Na zdravniški postaji so Feruglia obvezali.

Nohtl. Na zdravniški postaji je te dni prosila pomoči 30letna žena Julija Valentimuzzi zaradi nohtov. Sprla se je namreč z neko drugo žensko, ki je Julijo V., med preprirom prav srečno razpraskala.

Med tovariši. Zaradi prask je iskal na zdravniški postaji pomoči 18letni mornar Mihael Rorhenbauer,

katerega je med majhnim preprirom opraskal neki tovariš.

Z lestve je padel 20letni strojni asistent Josip Stupanič in si pri padcu s krova v oddelku za stroje precej nevarno poškodoval levo nogo. Stupaniča so obvezali na zdravniški postaji.

Med nakladanjem se je poškodoval 40letni vozar K. Urbanich v prosti luki. Ko je U. stal pri vozu, na katerega so nakladali blagajne, so konji potegnili v ozadje in Urbanich je šlo kolo čez desno nogo. Po intervenciji zdravniške postaje so Urbanicha prepeljali v četrti oddelek mestne bolnišnice.

Tatvina pri družini Coen. Ukradeni predmeti pri družini Coen (o katerih smo svoječasno poročali), so vredni ne 15.000 in tudi ne 11.000 — kakor se je prvi čas poročalo — temveč 7500 kron. Sicer ni tudi 7500 kron malenkostna svota. Zdaj pa so prišli ptiči-tatovi na dan. Izsledil jih je policijski inšpektor Titz. Tatovi so: Stefan Letonja, brezposelni dolgočasnež iz Ptuj; 22letni Filip Dick iz Dunaja, sedaj brezposelni delavec, Ludovik Kukanja, stanujoč v ljudskem prenočišču. (Gaspere Gozzi) F. Čivk in Ivan Frankovič. Izsledeni ptiči so svoje dejanje sprva tajili, nato pa so se polagoma udali v svojo usodo in izpovedali vse. Za zdaj so jih zaprti.

Ljubljanska porota.

Nepopoljšljiv tat.

Janez Kržišnik iz Žirov je mlad človek, rojen je bil l. 1886. in vendar ima že toliko tatvin na svoji vesti da se je takoj v začetku predvčerajšnje porotne razprave videlo, da be strogo kaznovan.

Ta Kržišnik je nepopoljšljiv tat iz navade. Že l. 1906. je bil pred ljubljansko poroto obsojen na 6letno ječo, katero kaznen je preстал v kaznišnici v Mariboru, vsega skupaj je pa radi tatvine odsedel že čez osem let!

Njegove prejšnje tatvine nas ne briga; za njih je bil že kaznovan. L. 1912. je prišel iz mariborske kaznišnice in mesto, da bi se popravil in se oprijel poštenega dela, je najprej zapravil 75 kron, ki jih je imel, potem pa je začel potovati po Gorenjskem in beračiti. Nekaj časa je bil pod tujim imenom v službi pri posestniku Jerneju Zaplotniku, ampak v službi se mora delati, to je pa Kržišniku smrdelo in zato je v noči od 20. na 27. decembra vlomil v gospodarjevo sobo, vzel mu okoli 60 kron denarja, potem je pa vlomil še v skrinjo gospodarjevega brata in mu ukradel 380 kron.

Sedaj je imel Kržišnik precej denarja in lahko je šel z njim po svetu. Potoval je po raznih krajih. 7. januarja lanskega leta je pa prišel k županu Jancu na Studencu pri Krškem, kateremu je rekel, da se piše Fran Novak in je izvabil od njega delavsko knjižico, glasečo se na to ime. S to delavsko knjižico je odšel na Stajersko, kjer je zapravil denar, ukraden pri Zaplotniku, dokler ga je bilo kaj, ko je pa denarja zmanjkalo, se je vrnil nepridiprav v domače kraje, kjer je pri posestniku Koširju na Golem vrhu v noči od 3. na 4. februarja ukradel obleke, mesa in raznih drugih reči za okoli 90 kron. Za spomin je pustil pri Koširju težak kamen, veliko poleno in — svojo staro obleko, ker se je »na licu mesta« ob enem tudi preoblekel, t. j. zamenjal svojo staro z boljšo Koširjevo obleko.

Pa s Koširjevim klobukom ni imel sreče, ni mu bilo usojeno, da bi ga dolgo nosil. Takoj v noči od 8. na 9. marca je namreč hotel vlomiti pri posestnici Mariji Oblakovi na Žirovskem vrhu, pa je imel smolo, ker ga je posestnica pravočasno zapazila in prepodila; pri begu je Kržišnik izgubil klobuk, ki ga je ukradel Koširju.

Ko je že kradel pri raznih ljudeh, si je mislil Kržišnik, da bi se spodobilo krasti tudi pri svojih sorodnikih. Na Golem vrhu živi njegova krsna botra Marijana Ušeničnik. V njeno hišo se je splazil 23. aprila skozi zadnja vrata (to sam pripoveduje), vtihotapil se v prvo nadstropje, tam si je sezul čevlje, da ne bi delal ropota in splezal tiho na podstrežje. Pa ni imel sreče. Botra ga je zasledila in ga prišla za roko, da bi ga zadržala in izročila orožnikom. Prosil jo je, da bi mu dopustila obuti čevlje in prišla sta v prvo nadstropje. Tu pa je Kržišnik vrgel svojo botro na tla in jo tako tolkel z nekim potegom po glavi, da se je onesvestila potan ji je pa pokradel raznih predmetov v skupni vrednosti 53 kron in 72 vinarjev. Potem je hotel marno oditi, pa botra je prišla zopet redem k sebi in se ga oprijela, Kržišnik je pa zakričal na njo: »Hudč! kaj se nisi crknil?« in jo je začel zopet tolči s polenom, da se je zopet onesvestila, Kržišnik je pa

zbežal do bližnjega gozda, odkoder je gledal, ako pride botra iz hiše. Ko je botra zopet prišla k zavesti, in se približala iz hiše, je Kržišnik hitro popihljal — pa prišel je pravici v roke. Obtoženec svoja dejanja v glavnem priznava, tatvino pri Koširju pa trdovratno taji.

Zaslišajo se priče: Marijana Ušeničnik, obtoženčeva botra, radi katere je Kržišnik v glavnem obtožen, je stara ženica in ko jo predsednik vpraša, ako pozna obtoženca, odgovori hitro: »O, poznam ga, poznam — prav dobro.« Pripovedovala je natančno, kako jo je obtoženec napadel in oropal in pove, da ima škode okolo 50 kron.

Obtoženec pravi, da so navedbe priče neresnične in da je ona njega brcala z nogama, ampak ženica odgovori: »Kako sem te mogla brcati, ko sem pa bila v takem strahu?«

Odškodnine priča ne zahteva, ker obtoženec takointako nič nima, in ji ne bo nič dal.

Prečita se zdravniško mnenje o poškodbah, ki jih je obtoženec prizadejal Marijani Ušeničnik. No, in te poškodbe niso bile ravno majhne, iz tega spisa se vidi, da si je obtoženec dobro »privoščil« svojo krstno botro in jo prav divje pretepel. Pokažejo se »corpora delicti«, močni in debeli leseni kosi, s katerimi se — po izpovedi izvedencev — človeka lahko ubije in Marijana Ušeničnik je tudi zadobila dve težki poškodbi in več lahkkih, tako, da je bila 30 dni za delo nezmožna.

Martin Ušeničnik je sin Marijane Ušeničnik, mlad nekako boječ fant, ki izpove, da mu je obtoženec ukradel obleko. Prišel je tudi Martinov mlajši brat, četudi sodišče na njegov prihod ni reflektiralo; predsednik mu pove, da nima nobene pravice do pričnine (mnogi samo radi tega pridejo za priče) in je tudi ne dobi.

Pavel Košir izpove, da mu je bilo okoli svečnice lansko leto ukradeno več reči in tudi gotovine 22 kron. Ukradene so mu bile najraznovrstnejše reči: obleke, perilo, noži, britve, klobase, žganje itd. Ukradel je, seveda — pravi priča — obtoženec, ki je bil dva dni poprel pri njemu in je bil oblečen v obleko, ki jo je — ko je vzel boljše — tam pustil.

Obtoženec odločno taji, da bi izvršil te tatvine. Priznava, da je moral bil pri Koširju in da je imel podobno obleko. »Kar ni res, pa ni res, pa če me takoj obesite...«

Ivanka Košir, je prijazna devetletna deklica, ki hodi v šolo in je bila tudi že pri spovedi. Ne boji se nič sodnikov, niti porotnikov, temveč se lepo smehlja in jasno odgovarja. Obtoženca spozna kot onega, ki je bil pri njenem očetu in tudi obleko spozna kot ono, v kateri je bil obtoženec takrat oblečen.

Tudi vse druge priče, ki jih je bilo še nekaj zaslišanih, dolžijo obtoženca z raznimi tatvinami, ali pa potrjujejo in nadopolnjujejo izpovedbe prejšnjih prič.

Ko je bilo končno zaslišanje priče, se je senat posvetoval in potem je predsednik stavil porotnikom več vprašanj glede krivde. Zagovornik dr. Tekavčič je predlagal nekatere modifikacije vprašanj, posebno, ker ni dokazano, in tudi ne verjetno, da bi hotel obtoženec Marijani Ušeničnik silo delati zato, da bi se mogel polastiti njenih premičnin, temveč skoraj gotovo samo za to, da ga ne bi zadrževala in izročila orožnikom; obtoženec je pač tat, ne pa ropar. Senat je privlekl v delno spremembo vprašanj. Drž. pravdnik je temu ugovarjal in zahteval, da se vprašanja ne spremenijo. Predsednik pravi, da bo senat o tem sklepal, potem pa odgodi razpravo na 4. uro popoldne.

V popoldanski razpravi objavi predsednik, da je senat sklenil sestaviti vprašanja v smislu, kakor je predlagal zagovornik.

Državni pravdnik dr. Kaiser se sklicuje na obtožnico in dokazuje krivdo obtoženca, ki se je dokazala tudi pri razpravi. Dalje opisuje državni pravdnik predživilje obtoženca, ki je delomržen in ako se je včasih izjemoma veendar oprtel dela, je bilo to samo zato, ker ni mogel nikjer nič vkraati; veliko tatvin priznava tudi obtoženec sam. Obtoženec sicer mnoge tatvine trdovratno taji, ampak verjeti mu ni, ker vsa znamenja kažejo, da je izvršil tudi one tatvine, ki jih taji. Obtoženec je dovolj pameten in priznava samo tatvine, ki se mu lahko s pričami dokazujejo, taji pa tatvine, za katere je sicer očitno, da jih je izvršil on, ni pa nobene priče, ki bi ga videle pri tatvini. Marijana Ušeničnik je hotel obtoženec naravnost ubiti, ko ga je ovirala pri izvrševanju tatvine in ji je resnično prizadejal več težkih in manjših telesnih poškodb. To je bil rop v popolnem pomenu te besede, ker je obtoženec nabrepi napadel in telesno poškodo-

val Marijano Ušeničnik in potem se je jo je okradel. Njegova krivda je očitna in porotniki naj potrdijo prvo glavno vprašanje.

Zagovornik dr. Tekavčič pravi takoj v začetku, da dejanj obtoženca ne bo olepševal, ker je razprava očitno dokazala njegovo krivdo pri tatvinah. Ampak glede Marijane Ušeničnik je pa stvar drugačna. Kot jo prikazuje državni pravdnik. To ni bil rop, ker obtoženec ni prišel v hišo z namenom, da si s silo prisvoji premičnine. Marijane Ušeničnik, ki jo je udaril še-le potem, ko ga je ona zalotila in se je bal, da ne bi alarmirala sosedov in orožnikov. Obtoženec je pač izvršil veliko število tatvin, kar tudi sam priznava in kar se vidi iz kazenskega registra. Obtoženec je preživel veliko let v zaporu in vse radi tatvin in vlačuganja, niti enkrat pa še ni bil obsojen radi katerega nasilnega dejanja, ker on po svoji naravi ni nasilen. Seveda je obtoženec kriv težke telesne poškodbe, toda on napada ni izvršil z roparskim namenom, temveč še-le potem, ko ga je Marijana Ušeničnik zalotila pri tatvini, ga prišla za roke in se obtoženec opravičeno bal, da bo alarmirala sosedo in ga spravila v zapor. Prosi porotnike, da prvo glavno vprašanje (gla-seče se na rop) zanikajo.

Državni pravdnik polemizira z izvajanjem zagovornika in zahteva ponovno, da potrdijo porotniki vprašanje glede ropa.

Zagovornik vztraja pri svojih izjavah in jih še spopolni ter pravi končno: obtoženec je bil zasaden pri tatvini, branil se je in zato bo tudi nosil posledice, ampak on je samo navaden tat, ne pa nasilen človek.

Na to je predsednik resumiral razpravo in porotniki so odšli na posvetovanje, ki je trajalo pol ure. potem je pa prvomestnik porotnikov razglasil pravorek, po katerem se spozna obtoženec krivim rop in cele vrste tatvin. Na podlagi tega pravoreka razglasi predsednik senata obsodbo, po kateri se obtoženi Janez Kržišnik

obsodi na dosmrtno ječo, poostreno vsako leto na dan 23. aprila (spomin na botro) s samotnim zaporom, s postom in trdim ležiščem.

Stroga je ta obsodba, ampak, ako bi Kržišnik zopet prišel na svobodo, bi gotovo zopet kradel, ker mu je prešla tatvina že v kri in meso, najbrže se pa ne bi ustavil samo pri tem, temveč bi gotovo razvijal tudi še kake druge zmožnosti, ki jih do sedaj še ni pokazoval.

Mladi ponarejalci denarja.

Janez, Ludovik in Franc Komar so bratje, sami mladi fantje, in sicer je prvi 15, drugi 13 in tretji 12 let star. Doma so v Podhruški in pred porotnike so prišli zato, ker so — ponarejali denar.

Ta čudna zgodba se je razvijala tako-le:

Starši mladih ponarejevalcev denarja so imeli staro uro, ki je bila pokvarjena in nerabna. Oba starejša brata (Janez in Ludovik) sta se spravila na svinčen utež te stare ure, izrezala sta z nožem več ploščic v obliki desetvinskega denarja, potem sta stavila eno ploščico med dva prava desetvinska komada in udarila s sekuro in svinčena ploščica je dobila negativne utiske pristnega denarja. Napravila sta na ta način štiri desetvinske komade.

Denar je bil, kakor se vidi, zelo slabo ponarejen, ker vsakdo bi moral takoj zapaziti, da je utis negativen. Tega sta se zavedala tudi oba fapta in zato sta šla s ponarejenim denarjem k sedemdesetletni in slabovidni trgovki Jožefi Balotti, kjer je kupil vsak za 2 vinarja sladkorja in vsak je dobil 8 vinarjev nazaj. Še ta stara in slabovidna trgovka je denar čudno gledala in je tudi izrazila svoj dvom nad njegovo pristnostjo, ampak fanta sta jo vendar prepričala, da je denar pristen.

Takoj naslednji dan je dal srednji (po starosti) brat Ludovik najmlajšemu bratu Francu en ponarejen desetvinski komad, ki je vedel, kako je denar nastal in tudi on je šel k trgovki Balotti kupit za 2 vinarja sladkorja. Trgovki se je zopet zdel denar čuden in izrekla je svoj dvom nad njegovo pristnostjo; pa fant jo je opozoril na številko »10« na denarju in — ona je verjela.

Vse to je dokazano, ker so fantje sami priznali. Državno pravdnikstvo obtožuje najstarejšega brata, ki je bil za časa čina že 14 let star, hudodelstva, oba mlajša brata, ki za časa čina nista bila še 14 let stara, pa prestopka ponarejanja kovanega denarja.

Obtožbo je zastopal državni pravdnik dr. Neuperger, ki je tudi

zahteval kazen po zakonu, zagovornik dr. Zupančič je pa rekel, da so bili otroci že dovolj kaznovani od matere.

Porotniki so zanikali vsa stavljenja jim vprašanja in na podlagi tega pravdoreka je razglasil predsednik senata oprostilno razsodbo.

Ko so fantje odhajali v spremstvu staršev iz dvorane, je rekel državni pravdnik, ki ni priglasil proti oprostilni razsodbi priziva, očetu dobrohotno: »Pa pazite na otroke!«

Resnično: teh otrok ni trebalo klicati pred porotnike, take otroke naj kaznujejo za take vrste »zločinov« starši.

Najnovejša brzojavna in telefonska poročila.

IZ DELEGACIJE.

Budimpešta, 26. maja. Avstrijska delegacija je danes obravnavala vojni ordinarij. K debati se je prigrabil sekcijski šef grof Forgach, ki je ponovil, kar je včeraj grof Berchtold povedal in je podarjal, da so vesti o dogodkih v Albaniji pretirane in da je tega vzrok časopisje. Zatrjeval je, da je bilo obnašanje kneza Wieda popolnoma pravilno. — Ogrska delegacija je rešetala proračun zunanega ministrstva. — Delegacije bodo svoje delo končale v petek; le če bi se v Albaniji nenadoma kaj spremenilo, bo še po praznikih kakšna seja.

KAJ BO Z PARLAMENTOM?

Budimpešta, 26. maja. V seji načelnikov je grof Stürgkh odgovarjal na nekatera vprašanja glede notranje politike. Kar se sklicanja parlamenta tiče, je grof Stürgkh izjavil, da se ne bo obotavljal sklicati parlamenta, toda le pod pogojem, če bo zagotovljena delavnost parlamenta.

ALBANIJA V ITALIJANSKI ZBORNICI.

Rim, 26. maja. V današnji seji Zbornice je zunanji minister di San Giuliano poudarjal, da je položaj v Albaniji resen: Italija bo vedno na straži za svoje interese in nikdar ne bo pripustila, da bi se spremenilo ravnotežje ob Jadranskem morju. Javnost bo vedno obveščena o vseh ukrepih.

IZREDEN KREDIT ZA OBOROŽENJE ARMAD.

Belgrad, 26. maja. Vlada je predložila skupščini zakonsko predlogo o izrednem kreditu 122 milijonov za oborožjenje armade. Predlogi je bila priznana nujnost.

TURŠKO - ČRNOGORSKA MIROVNA POGAJANJA.

Dunaj, 26. maja. Danes se je vršila konferenca med tukajšnjim turškim in črnogorskim poslanikom. Konferenca se tiče sklepanja miru med Črno goro in Turčijo. Mirovna pogajanja bodo trajala 14 dni. Mir bo podpisan v Carigradu.

Mali oglasi.

KORESPONDENCA.

Gospodič želi korespondirati z gospodinjstvom nad 20 let staro z lepo zunanostjo. Naslov »Anončna ekspedicijska 248—1. 464—3

Krojaštvo

Ivan Kersnič

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 32, I. nadstr. nad kavarno »Avstrija«

se priporoča slav. občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih oblek po najnovejši modi. Solidno delo, zmerno nizke cene, znano pohvalna postrežba. — Popravila se hitro in ceno izvršujejo.

Cvetlični salon

Viktor Bajt

Ljubljana, Šelenburgova ul. 6 (zraven pošte)

priporoča nagrobne vence, šopke in vsakovrstne cvetlice po najnižjih cenah.

Točna in solidna postrežba!

Brzjavi na VIKTOR BAJT, Ljubljana.

Gostilna. Anton Ivančič Buffet.

TRST. Andemo de Toni, via Nuova 5. TRST.

Tržaškemu občinstvu in v Trst prihajajočim Slovincem jamčim za pristna istrska, vipavska in dalmatinska vina, kakor tudi vedno sveže pivo in izborno mrzlo in gorko kuhinjo.

Sprejme se

trgovski pomočnik

ki ima veselje do potovanja v železninski in špecerijski stroki in je slovenskega in nemškega jezika zmožen. Ponudbe pod »Dobra plača« je poslati na upravništvo Učiteljske tiskarne.

Stanovanje

s 3 sobami, kuhinjo, kletjo, vrtom za zelenjavo in vseni pritliklinami je oddati za avgustov termin v hiši g. Popoviča na Dolenski cesti (poleg Plankarja). — Najemnina K 360.—. Natančneje se poizve ondi pri hišniku oziroma v pisarni na Bleiweisovi cesti št. 32.

Iščem kompanjona

kateri bi mogel razpolagati s 10.000 K za prevzetje 2 kantin pri zgradbi železnice Kraljevo-Raška v Srbiji. Zaposlenih bode čez 1000 delavcev, za katere bode treba oskrbovati hrano in pijačo.

Ponudbe takoj osebno, ker je zadeva nujna pod Slo-venec v Hotel »Evropa« Kraljevo.

FRAN KRAIGHER

Krojaški mojster

Gospodska ulica št. 5

se priporoča slavnemu občinstvu za naročila vsakovrstnih oblek po meri. — Inozemskega in domačega blaga veeno na izbero. — Sprejema tudi izdelovanje oblek in popravila. — Cene zmerno. — Izdeluje vsakovrstne svetovno znane gume iz svil in blaga, trpežne tudi za eksport po morju.

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravih rastlin, kateri izbornu upliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Edna posebnost likerja je

Zdravnik želodca.

Med dobrim najboljšje je

„Puch“ vozno kolo

model 1914.

ki so vsled lahkega teka in trpežnosti povsod najbolj priljubljena.

Glavno zastopstvo in zaloga

IGN. VOK, specialna trgovina šivalnih strojev in koles

Ljubljana. — Sodna ulica št. 7. — Ljubljana.

Modistinja

Minka Horvat, Ljubljana, Stari trg 21.

Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke. — Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Št. 8716.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski naznanja, da se bodo počeni s 28. majem 1914 vsak četrtek popoldne ob 3. uri

brezplačno stavile kože v vel. dvorani Mestnega doma.

Vabijo se vsi starši, kojih otroci še niso cepljeni, da prinese te k cepljenju in pregledu ceplencev, ki se vrši teden kasneje na istem kraju in ob istem času. Pri pregledu izroči se tudi spričevalo o cepljenju ter bodi posebno še poudarjeno, da se v smislu ministerialne naredbe zahteva pri sprejemu otrok v ljudsko šolo spričevalo o uspešno cepljenih kozah.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 2. maja 1914.

Saturnin Farandola

čudoviti doživljaji. Znamenit, jako zabaven, mističen, film po enakem romanu Jules Vernea.

Predstave vsak dan ob 4^{1/2}, 6^{1/2}, 8^{1/2}; ob nedeljah in praznikih ob 2^{1/2}, 4^{1/2}, 6^{1/2}.

Kinematografski večeri burkežev, največja veselost 2 uri predvajanja

petek 29., sobota 30., bink. nedelja 31., binkošni ponedeljek 1. junija.

Bioskop Bachmaier

Cene prostora: 1 K 30 vin.; 1 K; 80 vin.; 40 vin.

Nogavice in druge pletenine, dalje ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v

specijalni trgovini **A. & E. Skaberné**

Mestni trg šte. 10.

Velika izbira! Solidna postrežba!

Važno za gospodinjce:

Brez konkurence!

M. Spreitzer, skladišče,

Vojška ulica št. 2, na Taborju v lastni hiši

v Ljubljani.

Telefon št. 245.

Telefon št. 245.

P. n. Vljudno naznanjam cene moje različne kave, in sicer:

Surova kava:

St. 1. Santos	K 2-—	St. 13. Quademala	K 3-30
2. Rio	2-30	14. Perl-Santos	3-—
3.	2-40	15.	3-10
4. Santos Jave	2-50	16. Java, zlato-rumena	3-20
5.	2-80	17. Zlato-rumena, navad.	3-—
6.	3-—	18. Maragogyne	3-10
7.	3-10	19. Liberia	3-40
8. Minas	2-70	20. Portoriko	3-20
9. Salvador	3-—	21. Portoriko Piraladini	3-60
10.	3-20	22. Cuba, zelo fina	3-50
11. Quademala	3-10	23. Ceylon, zelo fina	3-60
12.	3-20	24. Castorica, najfin.	3-80

Pražena kava:

St. 1.	K 2-70	St. 3.	K 3-—	St. 5.	K 3-30	St. 7.	K 3-60
2.	2-90	4.	3-20	6.	3-40	8.	3-80

Naročila od 1 do 4 1/2 kg dostavljam franco v hišo. — Pri pošiljkih po pošti se zviša cena pri vsakem kilogramu za 20 v in dostavljam istotako franco. Zamotenje se ne računa. — Na željo pošljem vseh 24 vzorcev od surove kave v skupni teži od 1/4 kg za K 1-— franco na dom.

Priporočam se in blizjim z vsem spoštovanjem

M. Spreitzer.

Za binkošne praznike.

Velika prodaja oblek za gospode, dečke, dame in deklice. Primerna birmanska darila po globoko znižanih cenah priporoča

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Telefon 132.

Telefon 132.

Kavarna „Central“.

KONCERT

od danes naprej vsak večer v Ljubljani znane in priljubljene duna ske elitne damske kapele

R. H. Dietrich.

Vso noč cdprto.

Vstop prost.

Potrebujem

5 dobrih tesačev.

Delo bo trajalo do zime t. l.

Ponudbe na

FRANC DOLENC, lesna trgovina

v Stari Loki pri Škofji Loki.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da bčdem letos o priliki 25 letnice obstoja moje tvrdke prodajal

birmanska darila

kakor: ure, verižice, obeske, prstane, uhane itd. po znatno znižanih cenah.

Edina zaloga najboljših ur z lastno znamko „Tup“.

Lastna delavnica z električnim obratom za popravila in nova dela.

Lud. Černe

juvelir in trgovec

Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Pri nakupu, različnega manufakturnega blaga

se blagovolite obrniti na tvrdko

A. & E. Skaberné Mestni trg 10

obstoji od l. 1883.

V skladišču blaga

Malvina Weisz

Ljubljana, Šelenburgova ul. 1, nasproti „Kazine“.

1 komad rjuha, 2 m dolga, brez šiva	K 1-99
1 komad namizni prt s 6 servijeti	1-96
1 komad namizni prt iz damasta (bel)	1-96
3 komadi brisače, izvrstne	1-96
6 komadov platnenih prtov za steklenino	1-96
1 komad klotasto spodnje krilo s svilenim leskom	1-96
6 parov ženskih (dolgi) ali moških (kratkih) nogavic	1-96
12 komadov ženskih in moških žepnih robcev	1-96
1 komad ženska srajca (bela ali barvasta)	1-96
1 komad spodnje hlače iz kepra, francoskega fazona	1-96
2 komada moške spodnje hlače, kratke iz zefirja	1-96
1 komad ženska srajca s trakom obrobljena ali vezena	1-96
1 komad ženska srajca iz šifona	1-99
1 komad ženske hlače iz šifona z volanom	1-96
1 komad ženski reformni predpasnik iz kretona	1-96
2 komada moderčkov (šifon), lepo nakinčanih	1-96
1 komad predpasnik iz klotja, olepšan v vsakršnih fazonah	1-96
1 komad povojna blazinica s trakovi in vezeninami	1-96
1 komad svilena šerpa ali ruta	1-96
2 komada platnene blazine s franžami za divan	1-70
1 komad svilen robec (ruta) prima	1-96
1 komad moška nočna srajca, prav velika	1-96
1 komad predpasnik iz listra, prav velik	2-90
1 komad šal	2-50
1 komad bluza za izhod	1-96
12 komadov brisalk za prah	1-96
2 komada dekliška predpasnika iz kretona	1-96
1 komad posteljna preproga	1-96

Prosim, ozirajte se na mojo trgovino!

Stalne cene. Proti gotovini.

Pošilja se tudi po poštne povzetju, ako blago ne ugaja, se denar vrne.

Zobozdravniški in zobotehnični atelije

je bil v hotelu pri „Maliču“ nasproti glavne pošte 6. t. m. otvorjen, ter se priporoča p. n. občinstvu za vsa zobozdravniška in zobotehnična dela. Zobotehnični laboratorij vodi g. LEOPOLD WEIHS, ki je bil 4 leta nastavljen pri tvrdki O. Seidl kot prvi asistent in tehnik. — Atelije odgovarja najmodernejšim zahtevam higijene in je opremljen z najnovejšimi iznajdbami na polju zobotehniške. Vsakojako zdravljenje zob se vrši brez bolečin. — Cene zmerne, za revnejše tudi primeren popust. Ordinacijske ure od 8. zjutraj do 6. zvečer.

LJUBLJANA, Hotel pri „Maliču“, nasproti glavne pošte.

za vsakovrstna moška oblačila izvrstne kvalitete po brezkonkurenčnih cenah priporoča

manufakturna trgovina

J. Grobelnik, Ljubljana

Mestni trg šte. 22, nasproti lekarne.

Največja zaloga

Sukna

!! Največja kolesarska tekma c. in kr. av'sro-ogrske armade !!

Tekma častnikov: **Prvi**

Tekma moštva: **Prvi**

na „Kinta“ kolesu

K. Čamernik & Ko.,

špecialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica in garaža.

Ljubljana, samo Dunajska cesta 9-12.